

Zagadnienia na egzamin inżynierski dla kierunku gospodarka przestrzenna obowiązujące w roku akademickim 2024/2025 zatwierdzone przez Radę Programową w dn. 20.11.2024 r.

Przyrodnicze podstawy gospodarowania

1. Geologiczne procesy endo- i egzogeniczne – wpływ na działalność gospodarczą.
2. Elementy klimatu i ich znaczenie w różnych działach gospodarki.
3. Punktowe, liniowe i obszarowe obiekty hydrograficzne – znaczenie w działalności gospodarczej człowieka.
4. Zróżnicowanie genetyczne gleb i ich znaczenie w gospodarce.
5. Wpływ rzeźby terenu na budownictwo i działalność rolniczą człowieka.

Spółeczno-ekonomiczne podstawy gospodarki przestrzennej

1. Scharakteryzuj konsekwencje nierównomiernego rozmieszczenia zasobów na świecie.
2. Wymień i krótko opisz przyrodnicze i pozaprzyrodnicze uwarunkowania rozwoju rolnictwa.
3. Omów krótko współczesne przemiany rolnictwa na świecie.
4. Scharakteryzuj współczesne przemiany przemysłu na świecie.
5. Zaprezentuj mierniki rozwoju gospodarczego i poziomu życia.
6. Scharakteryzuj przemiany demograficzne współczesnego świata.
7. Wskaż rolę transportu w gospodarowaniu przestrzeni.
8. Podaj typy i fazy urbanizacji oraz krótko je scharakteryzuj.

Podstawy geodezji

1. Państwowa Służba Geodezyjna i Kartograficzna.
2. Osnowy geodezyjne dla wykonywania pomiarów - rodzaje i konstrukcje.
3. Ewidencja gruntów i budynków.
4. Zbiory informacji o nieruchomościach.
5. Rodzaje map wykorzystywanych w gospodarowaniu przestrzenią.

Samorząd terytorialny

1. Cele i zasady reformy administracji publicznej w Polsce z 1999 roku.
2. Administracja rządowa i samorządowa w regionie.
3. Gmina jako organizacja - cele, zadania, zasoby.

Metody badań w gospodarce przestrzennej

1. Zakres, cele i sposób prowadzenia (etapy) inwentaryzacji urbanistycznej.
2. Typy genetyczno-historyczne wsi (cechy charakterystyczne).
3. Wybrane metody badań fizjograficznych.

4. Wybrane metody badań socjologicznych stosowanych w gospodarce przestrzennej (badania sondażowe, ankieta, wywiad - wady i zalety poszczególnych metod).

Wstęp do gospodarki przestrzennej

1. Gospodarka przestrzenna – pojęcia podstawowe, zakres i cele.
2. Podmioty i przedmiot gospodarki przestrzennej.
3. Zasady gospodarowania przestrzenią.
4. Ład przestrzenny i jego zakłócenia.
5. Porównanie klasycznych teorii gospodarki przestrzennej.
6. Lokalizacja - istota, czynniki i zmienność ich roli.
7. Rozwój miasta w świetle teorii progów B. Malisza.

Ekonomika miasta i regionu

1. Pojęcie warunków bytowych.
2. Jakość życia i ocena warunków bytowych.
3. Istota efektów zewnętrznych.
4. Dobra publiczne, prywatne i rynkowe.
5. Internalizacja efektów zewnętrznych.
6. Renta gruntowa i budowlana w teorii ekonomii.
7. Konkurencyjność podmiotowa i konkurencyjność przedmiotowa układów terytorialnych.
8. Teoria zasobów jako podstawa gospodarki obiegu zamkniętego w systemach miejskich.

Historia urbanistyki i architektury z elementami historii gospodarczej

1. Cechy architektury i urbanistyki gotyckiej na wybranych przykładach.
2. Urbanistyka i architektura miasta przemysłowego na wybranych przykładach.
3. Cechy architektury i urbanistyki miasta współczesnego na wybranych przykładach.

Systemy infrastruktury technicznej – funkcjonowanie i planowanie

1. Pojęcie, cechy oraz funkcje infrastruktury technicznej.
2. Miejsce infrastruktury technicznej w systemie planowania przestrzennego.
3. Zasady funkcjonowania i kształtowania systemu infrastruktury technicznej.
4. Metody planowania, realizacji i finansowania infrastruktury technicznej.

Ochrona środowiska kulturowego

1. Formy ochrony zabytków uwzględniane w dokumentach planistycznych.
2. Rola stref ochrony konserwatorskiej tworzonych w planach miejscowych.
3. Rola gminy w tworzeniu gminnych ewidencji zabytków.

Gospodarka mieszkaniowa

1. Zakres przedmiotowy i cele gospodarki mieszkaniowej.
2. Istota i instrumenty polityki mieszkaniowej państwa.

3. Mierniki obrazujące sytuację mieszkaniową.
4. Zróżnicowanie przestrzenne sytuacji mieszkaniowej w Polsce.
5. Rola gminy w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej.

Waloryzacja i ochrona środowiska przyrodniczego

1. Znaczenie wyczerpywalności i odnawialności zasobów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego.
2. Przyczyny zmian relacji środowisko przyrodnicze – gospodarcza działalność człowieka w dziejach ludzkości.
3. Kryteria i normy jakości wód oraz ich znaczenie w gospodarczej działalności człowieka.
4. Rodzaje i źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych oraz ich wpływ na działalność gospodarczą człowieka.
5. Hydrologiczne skutki procesów urbanizacji.
6. Sposoby zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza atmosferycznego.
7. Efekt szklarniowy i dziura ozonowa jako konsekwencje degradacji atmosfery w skali globalnej – przyczyny powstania i konsekwencje dla funkcjonowania człowieka.
8. Mechanizm powstania i skutki kwaśnych deszczów.

Zarządzanie gminą

1. Bariery sprawnego zarządzania rozwojem w gminie.
2. Zarządzanie strategiczne w gminie.
3. Koncepcja „smart city” a zarządzanie rozwojem gminy.

Planowanie przestrzenne

1. Wskaż i omów ułomności mechanizmu rynkowego, które uzasadniają potrzebę planowania zagospodarowania przestrzennego.
2. Wymień i omów funkcje planowania przestrzennego.
3. Wymień i omów pożądane cechy planowania przestrzennego.
4. Wymień i omów typowe elementy struktury treści planu zagospodarowania przestrzennego o charakterze strategicznym.
5. Omów różnice między planami zabudowy, a planami struktury przestrzennej, podając przykłady takich planów.
6. Co to jest „uchwała reklamowa” (zwana też „uchwałą krajobrazową”); kto ją sporządza i w jakim celu?
7. Wskaż i omów skutki prawne i skutki finansowe uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
8. Co to jest audyt krajobrazowy i jakie pełni funkcje w systemie planowania przestrzennego?
9. Jakie są główne problemy planowania zagospodarowania przestrzennego w miejskich obszarach funkcjonalnych (w szczególności w odniesieniu do miast dużych, np. ośrodków wojewódzkich) i jakie są bariery/ ograniczenia planowania w tym zakresie w Polsce?

Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych

1. Delimitacja obszarów zdegradowanych i rewitalizacji w miastach.
2. Gminny Program Rewitalizacji – obowiązkowe elementy.
3. Partycypacja w procesach rewitalizacji.
4. Ustawowe instrumenty wdrażania rewitalizacji.

Gospodarka nieruchomościami

1. Definicja i cechy nieruchomości.
2. Wartość nieruchomości - metoda porównawcza, dochodowa i kosztowa.
3. Podstawy prawne gospodarowania nieruchomościami.
4. Formy władania nieruchomością.

Projektowanie urbanistyczne

1. Zasady rozwoju zrównoważonego w projektowaniu zespołów mieszkalno-usługowych, na przykładzie koncepcji urbanistycznej opracowanej w ramach zajęć kursowych.
2. Projektowanie miejsc do parkowania dla samochodów osobowych w zespołach mieszkalnousługowych – podstawa prawna, wymiarowanie, zasady sytuowania na działce.
3. Sytuowanie budynków na działce w przypadku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej - podstawy prawne, wymiarowanie.
4. Charakterystyczne cechy ulic typu „woonerf”. Zalety takich rozwiązań w przestrzeni śródmiejskiej na przykładzie Łodzi.

Architektura krajobrazu

1. Etapy projektowania terenów zieleni. Rodzaje projektów - zawartość, skala, warunki w jakich muszą być wykonane.
2. Zasady kompozycyjne-ogólnie oraz zasady zagospodarowania w architekturze krajobrazu, wg kategorii obiektu (np. zasady zagospodarowania placów zabaw).
3. Elementy wnętrza krajobrazu. Relacje zachodzące między poszczególnymi elementami krajobrazu.
4. Roślinność, woda, murawy, ogrodzenia, ciągi komunikacyjne, MFA, itd. Zasady kompozycji. Elementy/urządzenia wyposażenia.
5. Ogrody krajobrazowe w Polsce. Idee tworzenia. Zasady planowania. Wyposażenie. Przykłady.

Metody analizy przestrzennej

1. Typy układów przestrzennych zjawisk punktowych i metody ich analizy (metoda B. Kostrubca).
2. Autokorelacja i regresja przestrzenna – pojęcia oraz zastosowanie.

3. Interakcje przestrzenne – pojęcie i metody analizy oparte na prawie Toblera i definicji sąsiedztwa.
4. Kryteria wyboru zmiennych diagnostycznych w analizie wielowymiarowej (formalne, merytoryczne, statystyczne).
5. Normalizacja zmiennych diagnostycznych w analizach wielowymiarowych – cele, rodzaje procedur ze szczególnym uwzględnieniem standaryzacji.
6. Klasyfikacja jako metoda analizy wielowymiarowej – cele, algorytm postępowania, metody podziału zbiorowości na klasy przestrzenne (taksonomia wrocławska, metody Warda i Czekanowskiego).
7. Analiza struktury przestrzennej. Metoda określania elementów wiodących w strukturze przestrzennej K. Doi.

Budownictwo

1. Organizacja budowlanego procesu inwestycyjnego.
2. Uczestnicy procesu budowlanego - ich prawa i obowiązki.
3. Elementy konstrukcyjne budynków.
4. Rodzaje powierzchni w budynkach.

Urbanistyka współczesna

1. Omów wyzwania rozwoju współczesnych miast, związane z: 1) procesami demograficznymi; 2) globalizacją gospodarki; 3) postępowaniem technologicznym i zmianami na rynkach pracy.
2. Na czym polega mitygacja, a na czym adaptacja przestrzeni miast do zmian klimatu?
3. Scharakteryzuj koncepcję miasta zwartej (compact city) i koncepcję mixed-use development.
4. Opisz koncepcję / schemat zrównoważonej jednostki sąsiedzkiej wg Douglasa Farra [2008].
5. Co to są usługi ekosystemowe i jakie jest znaczenie błękitno-zielonej infrastruktury w rozwoju miasta?

Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym

1. Pojęcie i fazy partycypacji społecznej.
2. Metody i narzędzia wykorzystywane partycypacji społecznej.
3. Budżet obywatelski jako narzędzie aktywizacji społecznej.
4. Społeczeństwo obywatelskie i formy uczestnictwa w życiu publicznym.
5. Rola i formy angażowania interesariuszy.

Inżynieria finansowa

1. Finansowanie dłużne w jednostkach samorządu terytorialnego.
2. Dochody jednostek samorządu terytorialnego.
3. Metody finansowania projektów rozwojowych w jednostkach samorządu terytorialnego.

Zintegrowanie planowanie rozwoju

1. Opisz czym różni się tradycyjne podejście do planowania od planowania w ujęciu zintegrowanym?
2. Scharakteryzuj pojęcie kapitału terytorialnego i jego znaczenie w procesach rozwoju; wskaż co warunkuje jego kształtowanie się?
3. Zdefiniuj pojęcie obszary funkcjonalne i wskaż jaka jest istota ich wyznaczania?
4. Wymień i scharakteryzuj zasady zintegrowanego zarządzania rozwojem.
5. Na czym polega istota analizy SWOT opracowywanej w ujęciu zintegrowanym?